ابربدهی‌ها چگونه در اقتصاد ایران شکل گرفتند

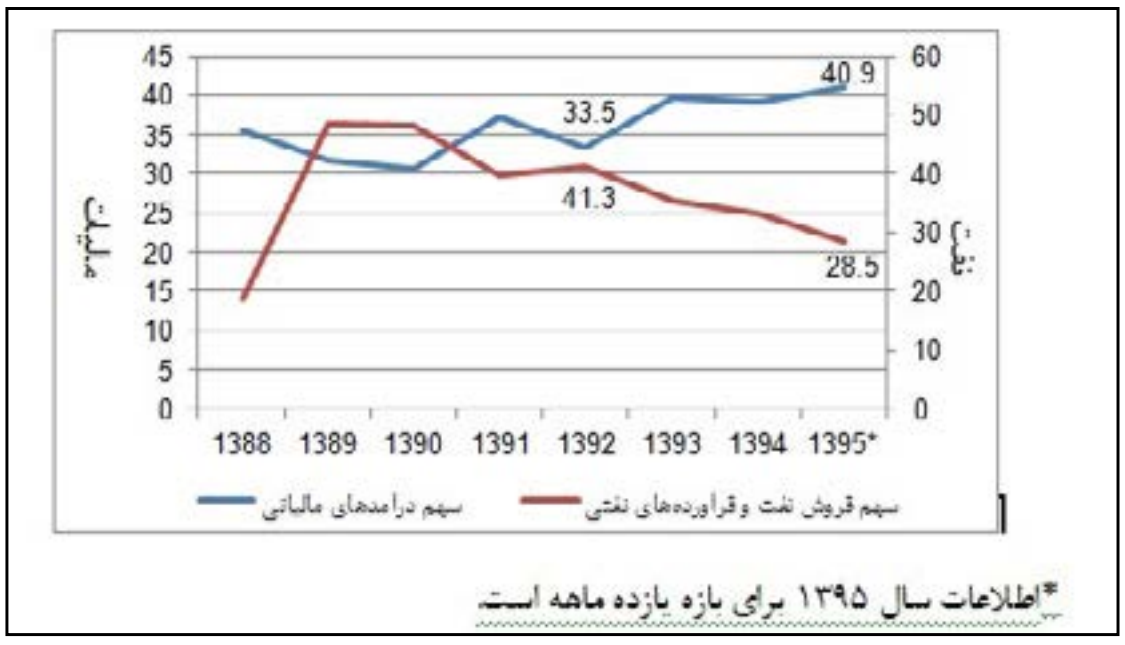

گیلان امروز- بررسی ها نشان می‌دهد که بی‌انضباطی‌های مالی دولت‌های مختلف و شیوه تامین مالی غیرمتعارف در راستای رفع مشکلات بودجه‌ای و غیربودجه‌ای موجب انباشت ابربدهی در دولت یازدهم شده است.

به گزارش خبرآنلاین،در سال ۹۲ دولتی بدهکار تحویل حسن روحانی داده شد و این چالش بزرگ بدهی ها همچنان لاینحل باقی مانده تا شاید در دولت دوازدهم تعیین تکلیف شود. اما سئوال اینجاست که این بدهی های بزرگ از کجا آمد وچگونه تبدیل به غولی شد؟ پاسخ روشن است: بی انضباطی مالی دولت های گذشته.

تجربه اقتصاد ایران نشان می‌دهد که یکی از مهمترین متغیرهای تاثیرگذار بر اقتصاد کشور، بی‌انضباطی‌های مالی دولت‌های مختلف و شیوه تامین مالی آنها در راستای رفع مشکلات بودجه‌ای و غیربودجه‌ای در کشور بوده است که خود منجر به ایجاد بی‌انضباطی پولی از مسیر افزایش حجم نقدینگی شده است.

عدم هم‌ترازی منابع و مصارف سالانه دولت، تعریف تعداد زیادی پروژه‌های دولتی و اتکای بالای بودجه به منابع ناپایدار، به طور پیوسته منجر به انباشته شدن بدهی‌های دولت در سال‌های گذشته شده، تا جایی که در حال حاضر مساله بدهی‌های دولت به یکی از معضلات جدی نظام اقتصادی کشور مبدل شده است.

در دهه‌های گذشته، دولت‌ها به طور مداوم در تامین نقدینگی مورد نیاز خود به بانک مرکزی و شبکه بانکی وابسته بوده و مطالبات پیمانکاران و فعالان بخش خصوصی همکار با دولت را به تعویق انداخته‌اند.

انضباط مالی و پولی به عنوان اثرگذارترین عامل ایجاد تورم در اقتصاد ایران درست برهمین اساس اجرایی شد.نخستین گام در این مسیر، راه‌اندازی بازار بدهی و حرکت به سمت تسویه بدهی‌ها بود. تا قبل از روی کار آمدن دولت یازدهم، تصویر روشنی درباره حجم و میزان بدهی‌های دولت به بخش‌های مختلف وجود نداشت.

در دولت یازدهم حل این موضوع در اولویت قرار گرفت.برای رفع مشکلات و تسویه بدهی‌های دولت به بخش‌های مختلف و ایجاد بخش مدیریت بدهی‌های دولت ابتدا پیشنهاد اوراق بهادارسازی بدهی‌های دولت و توسعه بازار بدهی جهت خروج غیر تورمی از رکود در دستور کار قرار گرفت.به دنبال آن اسناد خزانه اسلامی برای تسویه مطالبات طلبکاران غیردولتی معرفی شد.

بدهی هایی که ۶۰ درصد رشد کرد

بررسی ها نشان می دهد فضای سیاست‌گذاری دولت در نیمه دوم دهه هشتاد مملو از بی‌انضباطی‌های مالی و عدم تقید به منابع و مصارف در حوزه تأمین مالی و دست‌اندازی دولت به منابع نظام بانکی بود. بدهی بخش دولتی به شبکه بانکی در سال ۱۳۸۳ معادل ۶/۱۰۳ هزار میلیارد ریال بود که با افزایشی قابل توجه به رقم ۱/۵۹۶ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۱ رسیده بود.

اگرچه برخی منتقدان بدهی بخش دولتی در دولت یازدهم را عامل این افزایش می دانند، اما بررسی ها نشان می دهد عمده افزایش صورت گرفته در بدهی بخش دولتی به شبکه بانکی مربوط به تضمین‌ها و تعهداتی بوده است که دولت در نیمه دوم دهه ۸۰ در قبال تسهیلات تکلیفی صریح و ضمنی مختلف (دولتی و غیردولتی) ارائه شده و به دلیل این که آنها را پرداخت نکرده است، جریمه‌های مرتبط با هر کدام از تسهیلات مزبور نیز به صورت مستمر در سرفصل بدهی دولت به شبکه بانکی انباشته شده است.

از این‌رو، افزایش قابل توجه بدهی‌های دولت در سال‌های اخیر نیز نتیجه رفتارهای دولت‌های نهم و دهم در عدم تقید به منابع و مصارف و نگاه صندوق‌محورانه به منابع بانک‌ها است که نتیجه آن بلوکه شدن بخش قابل توجهی از منابع بانک‌ها در قالب بدهی‌های دولت بوده است. به طوری که از مجموع ۵/۱۴۸۳ هزار میلیارد ریال بدهی بخش دولتی به شبکه بانکی در پایان آذرماه ۱۳۹۵، رقمی معادل ۴/۴۱۰ هزار میلیارد ریال مربوط به اصل، سود و جرایم اوراق مشارکت بخش دولتی است که تا هشتم اسفند ۱۳۹۵ در پورتفوی شبکه بانکی انباشت شده است. براین اساس بخش قابل توجهی از این اوراق در سال‌های قبل از سال ۱۳۹۲ منتشر شده که به محض سررسید شدن، در ترازنامه بانک‌ها و موسسات اعتباری رسوب کرده است.

انضباط در درآمدهای نفتی

با نگاهی تاریخی به ترکیب منابع بودجه دولت، سهم بالای درآمدهای نفتی خودنمایی می‌کند. این منابع نفتی به دلیل ماهیت نوسانی و تاثیرپذیری جدی از تحولات قیمت نفت در بازار جهانی همواره دولت‌ها را در معرض خطر عدم امکان ایفای تعهدات و ایجاد کسری بودجه قرار می‌دهد.

در مسیر حرکت به سمت افزایش اتکا بودجه دولت به درآمدهای پایدار (مالیات)، سهم مالیات از منابع بودجه عمومی دولت از ۳۳/۵ درصد سال ۱۳۹۲ به ۴۰/۹ در یازده ماه سال ۱۳۹۵ افزایش و در مقابل سهم فروش نفت و فرآورده‌های نفتی از منابع بودجه عمومی دولت از ۴۱/۳ درصد سال ۱۳۹۲ به ۲۸/۵ درصد در یازده ماه سال ۱۳۹۵ کاهش یافت.

امید و تدبیر برای عبور از بحران بدهی ها

و در نهایت آنکه با شروع به کار دولت یازدهم و شکل‌گیری انتظارات مثبت نسبت به تحولات سیاسی و اقتصادی آتی، روند صعودی تورم متوقف شد. همزمان با اجرای اصلاحات سیاستی، تقویت سازگاری میان سیاست‌های اقتصادی و برقراری ثبات در بازار ارز و صیانت از ارزش پول ملی - حتی در شرایطی که قیمت جهانی نفت خام به شدت افت کرد و درآمدهای نفتی مطابق انتظار محقق نشد که خود از مصادیق بارز اقتصاد مقاومتی در مقابل شوک‌های بیرونی در دولت یازدهم به شمار می‌رود- زمینه کنترل نرخ تورم طی سال‌های فعالیت دولت یازدهم فراهم شد؛ تا جایی که نرخ تورم در خردادماه ۱۳۹۵ در محدوده تک رقمی (۹/۷ درصد) محقق شد. با استمرار این سیاست تا پایان سال ۱۳۹۵، پس از ۲۶ سال بار دیگر نرخ تورم سال ۱۳۹۵ (۹ درصد) در مقطع سال تک رقمی شد.اگرچه نتیجه اعمال این سیاست ها هنوز به حل چالش ابربدهی ها نشده اما کارشناسان پیش بینی می کنند با اعمال سیاست های انضباط پولی،بدهی های دولت در ۴ سال آینده تسویه خواهد شد.

دوپینگ با سرمایه خارجی برای اشتغالزایی

گیلان امروز- به دنبال امضای قرارداد با توتال و مذاکرات درحال جریان اروپایی‌ها برای سرمایه‌گذاری در ایران، تحقق برنامه جذب ۲۵ میلیارد دلار سرمایه خارجی در طول برنامه ششم نزدیک‌تر شده است. به گزارش خبرآنلاین، در برنامه ششم توسعه پیش‌بینی شده است که ۲۵ میلیارد دلار سرمایه خارجی جذب شود.امسال اولین سال اجرای برنامه ششم است و در نیمه اول سال به پایان نرسیده قرارداد جذب یک میلیارد دلار سرمایه گذاری خارجی فقط در بخش نفت منعقدشده است.۵ شرکت نفتی دیگر نیز مذاکرات خود را برای سرمایه گذاری در ایران تقریبا به قرارداد نزدیک کرده اند که مهمترین آنها شرکت نفتی انی ایتالیاست.

بنا به گفته علی طیب نیا وزیر اقتصاد میزان منابع مورد نیاز برای تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی در طول برنامه ششم حداقل ۹۰ میلیارد دلار است.

همه منتظر بودند

«این قراردادی بود که همه منتظر امضای آن بودند.» این جمله را خبرگزاری های بین المللی پس از امضای قرارداد یک میلیارد دلاری توتال با ایران مخابره کردند و تاکید کردند که «ایران در این هفته پیشرفت‌های چشمگیری در جذب سرمایه های خارجی داشته که جایگاه خود را در اقتصاد جهانی بهبود ببخشد.

دوسال بعد از توافق برجام،حالا دیگر اروپایی ها با خیال راحت تری برای سرمایه گذاری در ایران می آیند.هرچند که از همان روزهای مذاکرات برجام،هیات های اقتصادی آنها در خفا علامت های مثبتی به بازار ایران داده بود،اما به دنبال لغو تحریم ها کار با جدیت بیشتری دنبال شد.حتی زمانی که دونالد ترامپ به عنوان رییس جمهور آمریکا با سیاست های ضد ایرانی اش به کاخ سفید رفت، خللی در تصمیم آنان که برای سرمایه گذاری در ایران مصمم بودند،پیش نیامد.

هرچند در این میان برخی شرکت ها محتاطانه تر عمل کرده و به دنبال صف شکن بودند،اما حالا با توافق توتال که سرمایه گذاری یک میلیارد دلاری را در قالب یک کنسرسیوم فرانسوی-چینی و ایرانی رقم خواهد زد، توافق برجام عملیاتی شده است.

غول نفتی توتال و فوکس واگن آلمان در حالی توافقنامه هایی را برای سرمایه گذاری با ایران به امضا رسانده اند که این توافق های سرمایه گذاری بعد از روی کار آمدن دونالد ترامپ به عنوان رییس جمهور آمریکا است.او تهدید کرده بود که توافق ۲۰۱۵ را اجرا نمی کند و تحریم های ایران را باز خواهد گرداند.

شکاف بین ترامپ و اروپایی ها

تحلیل‌گران اقتصادی معتقدند که این توافق نشان‌دهنده شکاف بین ترامپ و متحدان اروپایی آمریکاست؛ زیرا توتال قراردادی ۲۰ ساله با ایران منعقد کرده و در نظر دارد که یک میلیارد دلار در میدان گازی پارس جنوبی ایران سرمایه گذاری کند که این کار به وضوح نشان دهنده بی توجهی به تهدیدهای ترامپ است.

خبرگزاری بلومبرگ در تحلیلی نوشت:«شرکت های زیادی برای سرمایه گذاری درایران ابراز تمایل کرده اند.حتی اگر ترامپ بخواهد توافق هسته ای را زیرپا بگذارد،او نیاز به همراهی روسیه دارد.روسیه یک متحد کلیدی ایران و چین است. در قرارداد با توتال یک شرکت چینی در این سرمایه گذاری حضور دارد.»

تحریم ها هنوز محدودیت های قبلی را برای همکاری اروپایی ها با بانکهای ایران اعمال می کند. سرمایه گذاری در ایران نمی تواند با دلار و با بانک‌های آمریکایی انجام شود. با این حال آنها در نظردارند،مراودات خود را از دلار به ارزهای خود تغییر دهند.

اجرای پیمان پولی دوجانبه یعنی استفاده همزمان از دو پول ملی کشورهای مبدا و مقصد در تجارت و تامین مالی بین دو کشور، به گونه‌ای که نیازی به ارزهای ثالث نباشد، موضوعی است که از سوی کارشناسان اقتصادی برای قراردادهای سرمایه گذاری به شدت توصیه می شود.

به گفته آنها برای اجرایی شدن این پیمان‌ها نیاز است که بانک‌های مرکزی کشور مبدا و مقصد در تجارت، وارد مذاکره با یکدیگر شده و پیمان پولی دوجانبه را امضا کنند. با توجه به شرایط خاص ایران، اجرا این سیاست می تواند ضربه گیر تحریم های احتمالی باشد.

اما و اگرهای تعیین دستوری نرخ سود بانکی

گیلان امروز- یک اقتصاددان گزارش داد: اکنون باید به یک نرخ سود متعادلی رسید تا ضمن آسیب ندیدن نظام بانکی انگیزه سرمایه‌گذاری در فعالان اقتصادی نیز از بین نرود

کمیل طیبی درباره وضعیت نرخ سود بانکی، گفت: در مجموع نظر من بر این است که هرگونه تغییری در نرخ سود یا تغییرات دیگری در نرخ ارز و شاخص قیمت‌ها نباید به صورت دستوری انجام شود چرا که جواب نمی‌دهد. ممکن است تغییر دستوری نرخ سود در کوتاه مدت جواب دهد، ولی در مجموع بررسی نرخ سود نشان می‌دهد که هر زمان تغییرات به صورت دستوری رخ داده نتیجه بخش نبوده است و کنترل از سوی دولت زمینه سازی برای انحراف از شاخص‌های واقعی بوده است.

عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی اظهار کرد: این موضوع در مورد کنترل نرخ ارز نیز صدق می‌کند. نرخ ارز اگر با توجه به شرایط بازار تعیین نشود و به صورت دستوری تعیین شود علاوه بر این که اطلاعات رانتی ایجاد می‌کند انحراف از قیمت واقعی را هم به دنبال دارد.

این اقتصاددان گفت: البته بازار پول در ایران به نرخ‌های دستوری عادت کرده است و این نرخ دستوری نیز به دلیل نبود کارایی لازم در بازار بانکی یا عدم استقلال سیستم بانکی ایجاد شده است، ولی با این حال در بلندمدت این شیوه جواب نمی‌دهد چون نرخ سود بانکی یک متغیر درون زاست و نمی‌شود در خارج از سیستم برای آن تصمیم‌گیری کرد بلکه باید در درون سیستم برای آن تصمیم گیری کرد. نرخ سود بانکی متاثر از متغیرهای اقتصادی است که نسبت به هم همبسته هستند اعم از رشد، حجم نقدینگی و غیره و مثل قیمت‌ها عمل می‌کند.

وی ادامه داد: در شرایطی که با فاصله تورم از نرخ سود بانکی و سایر عواملی که به دنبال آن باید نرخ سود بانکی کاهش پیدا کند ولی نظام بانکی تن به کاهش نرخ سود بانکی نمی‌دهد، بانک مرکزی تصمیم گرفته که به صورت دستوری نرخ سود را کاهش دهد تا برای سرمایه گذاری تقاضای لازم به وجود بیاید ولی با این حال روش این نیست و باید اجازه داده شود که با توجه به درون‌زا بودن نرخ سود بانکی بازار خود به سمت نرخ سود برود.

طیبی همچنین اظهار کرد: به نظر من اگر آزاد سازی تدریجی بازار پول شکل بگیرد به سمت تعادل پیش خواهیم رفت. گرچه اصراری که برای کاهش نرخ سود بانکی وجود دارد از لحاظ کارشناسی منطقی است ولی با این حال اگر فرآیند آزاد سازی صورت بگیرد که خود یک فرآیند طولانی است و به این ترتیب به استقلال تدریجی سیستم بانکی برسیم، می‌توانیم شاهد تطابق نرخ سود بانکی با تورم در بلندمدت باشیم. این تجربه بسیاری از کشورهاست و راه‌حلی است که جنبه اجرایی دارد.

این اقتصاددان همچنین درباره وضعیت کنونی بانک‌ها، بیان کرد: به نظر من با توجه به این که بانک‌ها اکنون در رکود هستند در منابع و مصارف دچار مشکل هستند و با مشکل عدم سپرده گذاری مواجه شده‌اند و همچنین هزینه‌های بالایی دارند تلاش می‌کنند که نرخ سود را بالا ببرند این در حالی است که در بلندمدت افزایش نرخ سود به ضرر خودشان است، ضمن این که در پرداخت منابع مالی سود بانکی ممکن است دچار مشکل شوند باید این را هم در نظر بگیرند که اگر نرخ سود متناسب با وضعیت بازار کاهش پیدا کند زمینه ساز این خواهد شد که پول مردم سرمایه گذاری شده و با ایجاد گردش مالی پول به بانک‌ها وارد شود و وضعیت سیستم بانکی به دنبال آن بهبود بیابد.

وی با تاکید بر این که در شرایط کنونی اقتصاد ایران نمی‌توان کاهش دستوری را هم کاملا رد کرد، گفت: به یک توافق نیاز است و بانک مرکزی با سیستم بانکی باید به یک نرخ توافقی برسند تا ضمن این که سیستم بانکی دچار مشکل نشود، انگیزه سرمایه گذاری پول برای فعالان اقتصادی نیز باقی بماند. با این حال تاکید می‌کنم که باید به تدریج روند بازگشت استقلال به سیستم بانکی و آزادسازی شکل بگیرد در غیر این صورت به وضعیت کنونی باز خواهیم گذشت.

عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی در پایان درباره وضعیت نرخ سود بانکی و شرایط متعادل آن توضیح داد: با توجه به این که تورم در حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد برآورد می‌شود نرخ سود بانکی نیز دو یا سه درصد بیش از این میزان برآورد می‌شود.

چرتکه

تعرفه اینترنت سایت‌های داخلی نصف می‌شود

گیلان امروز- وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات از کاهش ۵۰ درصدی تعرفه اینترنت تمامی سایت‌هایی که سرور داخلی دارند تا دو هفته آینده خبر داد.

به گزارش ایسنا، محمود واعظی با اشاره به کاهش ۵۰ درصدی تعرفه اینترنت سایت‌های داخلی، اظهار کرد: با راه اندازی شبکه ملی اطلاعات در مرحله‌ی اول ۱۰۰ سایت، سپس ۲۵۰ سایت و در حال حاضر ۵۱۰ سایت برتر داخلی از تعرفه ۵۰ درصدی نسبت به تعرفه بین الملل استفاده کردند.

وی ادامه داد: همچنین تا دو هفته آینده تمامی سایت‌هایی که از سرورهای داخلی استفاده می‌کنند از کاهش ۵۰ درصدی تعرفه اینترنت بهره مند خواهند شد و این موضوع در مراسم راه اندازی فاز سوم شبکه ملی اطلاعات اعلام می‌شود.

ایرانی ها ماهانه چقدر پول برق پرداخت می کنند؟

گیلان امروز- مدیرکل دفتر راهبری وزارت نیرو گفت:صنعت برق کشورمان سالانه ۷۰میلیارد متر مکعب از ذخایر گاز استفاده می کند.

محمدعلی فرحناکیان گفت: ۹۷درصد تجهیزات و تاسیسات برق در داخل کشور تولید می شود و علت عمده تحقق این خودکفایی، مربوط به دوران تحریم و محدودیت های آن بوده است و امتحان و آزمایش این تجهیزات در زمان تحریمها در داخل کلید خورد.

وی همچنین با تاکید بر لزوم افزایش قیمت برق به دلیل پایین بودن آن نسبت به سایر کشورها افزود: افزایش قیمت برق تبعات اجتماعی و اقتصادی برای مردم به همراه دارد و وزرات نیرو نگران از فشار اقتصادی که به جامعه و مخصوصا اقشار ضعیف وارد می آید است.

فرحناکیان با تاکید بر اینکه هر گونه افزایش قیمت برق باید همراه بسته های حمایتی برای قشر ضعیف جامعه باشد گفت: اما نباید برق را با این قیمت نازل ارائه دهیم که هم انرژی کم ارزش به حساب بیاید و هم موجب اسراف آن شود.

فرحناکیان در ادامه با مقایسه میزان مصرف برق و مخابرات در کشور عنوان کرد: هر خانواده ایرانی به طور متوسط ۱۰۰ هزار تومان ماهانه هزینه قبض تلفن همراه، اینترنت و... دارد ولی طبق آمار ما در وزرات نیرو ۷۵درصد خانواده ها هزینه قبض برقشان زیر ۲۵هزار تومان در ماه است. مدیرکل دفتر راهبری و نظارت بر تولید برق در پاسخ به سوال» وزرات نیرو چه میزان افزایش قیمت برق را در دستور کار دارد» پاسخ داد: اجازه بدهید به علت این که این مسئله تبعات اجتماعی که به همراه خواهد داشت به عدد دقیقی اشاره نکنم.

وی افزود: هزینه تولید برق برای وزرات نیرو هر کیلو وات ۱۰۰ تومان تمام می شود در حالی که متوسط هزینه ای که از مردم بابت هرکیلو وات دریافت می شود بین ۶۰تا۶۵ تومان است.

وی ادامه داد: بنابراین سیاست وزارت نیرو بر آن است که حداقل قیمت فروش به میزان قیمت تمام شده یعنی ۱۰۰تومان برسد.

فرحناکیان گفت: البته این افزایش قیمت «که میزان ۳۵تا۴۰ تومان» خواهد بود به طور آرام و پلکانی خواهد بود تا حتی المقدور به اقشار ضعیف و کم درآمد آسیبی وارد نشود.

از صادرات لوازم خانگی چه خبر

گیلان امروز- در سال ۱۳۹۵ با رشد ارزشی منفی ۶,۱ درصد برای لوازم خانگی انرژی‌بر و رشد ۳۷,۸ درصدی از نظر ارزشی برای لوازم خانگی غیر انرژی‌بر رو به رو بوده است.

طی ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۵ بالغ بر ۲۱۶,۷ میلیون دلار لوازم خانگی انرژی بر به وزن ۷۱ هزار تن به خارج از کشور صادر شده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل منفی ۶,۱ درصد از نظر ارزشی افزایش و منفی ۶,۹ درصد از نظر وزنی کاهش داشته است. در این مدت همچنین ۳۵۰,۳ میلیون دلار لوازم خانگی غیر انرژی بر به وزن ۱۷۳ هزار تن صادر شده است که از نظر ارزشی ۳۷,۸ درصد و از لحاظ وزنی ۴۱,۲ درصد افزایش داشته است.

براساس بررسی‌های انجام شده در خصوص مشکلات صنعت لوازم خانگی کشور صادرات لوازم خانگی به ویژه لوازم خانگی انرژی بر همواره با شرایط اقتصادی منطقه و کشورهای هدف و سایر شاخص‌های تاثیرگذار در تجارت جهانی متغیر بوده، بنابراین اعمال سیاست‌های جدید اقتصادی در کشور و وجود محدودیت‌های بین المللی طبیعتا بر صادرات این محصولات تاثیرات بسزایی خواهد داشت و هرگونه فراز و نشیب و ایجاد سیاست‌گذاری‌های کارشناسی نشده در هر یک از عوامل تاثیر گذار یاد شده می‌تواند مشکلات عدیده‌ای را برای تولید کنندگان و صادر کنندگان این گروه از لوازم خانگی ایجاد کند.

از جمله مشکلات صنعت لوازم خانگی کشور در سال ۱۳۹۵ عدم وجود استراتژی مشخص صادراتی، عدم ثبات در قیمت گذاری کالا، عدم امکان گشایش اعتبارات اسنادی، بالا بودن نرخ تعرفه‌های ترجیحی در برخی کشورها، ناهماهنگی بازاریابی ناشی از تجارت پیله‌وری توسط دلالان و قاچاق و عدم مدیریت واردات محصولات مشابه خارجی بود. علی رغم تمایل مصرف محصولات لوازم خانگی توسط اکثر اقشار جامعه صنعت مذکور به کالاهای ضروری تبدیل گشته است، بنابراین نگاه به تولید با توجه به ورود کالاهای وارداتی باید به گونه‌ای باشد که بخشی از تولید حتما به صادرات اختصاص یابد و برای حضوری موفق در صادرات لوازم خانگی باید مهم ترین شاخص‌های آن یعنی کاهش مصرف انرژی در وسائل خانگی (به جهت حذف یارانه‌ها)، افزایش راندمان (بهره گیری از تکنولوژی روز)، خدماتی که باید در جهت تامین استانداردهای بین المللی به مشتریان ارائه گردد و ارائه خدمات مستمر پس از فروش مدنظر قرار گیرد.

همچنین با توجه به افزایش حجم صادرات لوازم خانگی طی سال‌های اخیر و همچنین بهبود روابط سیاسی و اقتصادی پس از تحریم‌ها، انتظار می‌رود این صنعت چشم انداز امیدوار کننده‌ای را نسبت به توسعه بازار داخل و خارج از کشور در پیش رو داشته باشد.